

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De Consuetudine. Titulus IIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

42 ANALYS. IVRIS PONTIFICII
bet carere impetratis. & quibus scripta diriguntur sunt
puniendi, si precum mendacia vetuerint argui, c. dicen-
ti, 25. q. 2. §. rescripta, & §. vniuersa.

DE CONSVETVDINE.

Titulus IIII.

Continuatio.

Diuturni mores, consensu vtentium appro-
bati, legem imitantur: idè inueterata con-
suetudo, modò bonis moribus, decretis, concii-
lijs, non aduersetur, in rebus & iuribus Ecclesia-
sticis, constitutionis scriptæ habet vigorem, c.
diuturni, dist. 12. c. consuetudo, dist. 1.

Vnde dicitur Consuetudo?

Dicitur Consuetudo ab eo, quòd in commu-
ni est vsu, d. c. consuetudo. Et post naturalem le-
gem exordium habuit, ex quo, homines conue-
nientes in vnum cœperūt, simul habitare, c. non
est, dist. 6.

Quotuplex Consuetudo?

Ea genericè vel specificè accipitur. Genericè
quidem, vt consuetudinem, constitutionem, o-
mnesq; iuris partes contineat. Vnde dicitur in c.
in istis, dist. 4: Firmantur leges, non si institutæ
vel promulgatæ sint, sed si vtentium moribus
approbentur. Specificè autè, quæ moribus tan-
tùm vtentium reseruata, in consensu populari
tacitè consistit, & per vsum longi temporis com-
probatur: nec scripturam, nec institutionem, vel
promulgationem solennem requirit, c. consue-
tudo, dist. 1.

Con-

Consuetudo Specifica quotuplex?

Duplex. Vniuersalis vel Localis. Vniuersalis est, ius non scriptum, in solo populi, vsu confitens, quod non in certo aliquo loco, sed ab omnibus, vel à multis, indifferenter, moribus obseruatur & custoditur. Localis autem est consuetudo, quæ ad certum locum restricta in vim legis municipalis valet, Cynus & Dd. in l. 2. C. quæ sit long. consuetudo.

Quid est Consuetudo?

Consuetudo est, ius non scriptum, tacito Maiorum consensu inductum, & diuturnis vtentiū moribus comprobatum, c. diuturni, dist. 12.

Quæ causa Efficiens?

Causa efficiens sūnt, tacitus consensus, & mores Maiorum, potestatem legis faciendæ habētium, l. de quibus, ff. de legibus. Et vsus longæuus, c. fin. extr. eod. c. non est. de consuet. in 6., c. mos est, dist. 1.

Quæ causa Materialis?

Causa materialis sūnt, res incorporales: vt iura seruitutum, iurisdictionum, electionum, & similia. quæ speciem aliquam iuris habent: nec exinde peccatum, iniquitas, absurditas, aut præiudicium Ecclesiæ proueniat. Vnde consuetudo in præiudicium Ecclesiæ, vel quæ derogat iuri naturali, seu diuino: cuius transgressio peccatū inducit; ipso iure non subsistit, c. consuetudines, c. cū olim, extr. de consuet. c. 1. de cons. in 6. c. cū contingat, de foro compet. c. scriptum, c. Cumana, extr. de elect.

Quæ

Quæ Forma?

Forma Consuetudinis, est, vt tacito Maiorū consensu, urgente recta ratione, frequētia actūū maximē iudicialium, vel, si illi nō sint, extraiudicialium, non tamen minus duorum & diuturnitate temporis, quod ad præscriptionem sufficiat, introducatur, l. 1. C. quæ sit longa consuet. l. nemo, C. de Episcopali audientia, c. si. eod. c. diuturni, 12. dist. Nam in his 4. tacita, scilicet, conuentione, iusta ratione, frequentia actūū, & temporis diuturnitate; consuetudinis natura, vis, atq; conditio, consistit. Et, vt Albericus in Rub. C. quæ sit longa cons. ait, consuetudinē concipi, nasci, perfici, & roborari. 1. Concipitur in Ratione, sicuti partus in utero matris. 2. Nasctur, dum, quod recta ratio suadet, vnus aut alter facere cœperit. 3. Perficitur similibus actuum multitudine: dum paulatim omnes quod aliquando per aliquos cœptū est, imitantur. 4. Et vltimò roboratur crebrioribus exercitijs & tēpore legibus præscripto.

Qui Effectus?

Effectus cōsuetudinis sunt. 1. Vt legem imitetur, c. diuturni, dist. 12. Vbi dicitur: Diuturni mores (nisi legi sint aduersi) consensu vtentium approbati legem imitantur. 2. Si secūdum legem inducta sit, interpretatur & confirmat legē: optima enim interpres legum, est consuetudo, c. cū dilectus, extr. eod. l. si de interpretatione, ff. de legibus. 3. Cū in neutram partem scripta lex est, neque prohibens, neque permittens, ipsa ob-

ipfa obtinet vim legis, & secundum eam iudicatur, c. consuetudo, dist. 1. l. sed & ea, ff. de legibus. Quod verum est non tantum in contractibus, verum etiam in pœnis. Nec ab ea recedere iudex debet, l. quod si nolit, §. quia, ff. de ædilit. edict. Auth. qua in prouincia, C. vbi de crim. 4. Si contra ius positium, cõstitutionem scriptam, vel legem, inducta sit consuetudo, ipsum tollit, derogat, & præiudicat, vt inquit Gregorius IX. in c. cum tanto, extr. eod. Licet longæuæ consuetudinis non sit vilis authoritas, non tamen est vsque adeo valitura, vt vel iuri positiuo debeat præiudicium generare: nisi fuerit rationabilis & legitime præscripta. Præscribitur autem in foro ciuili decennio: 40. verò annis in foro Ecclesiæ, in d. c. fin. extr. eod. Bart. & Iason in l. de quibus, ff. de legibus, c. de quarta, extr. de præscrip. c. cum beneficio: vbi glos. in ver. legitima, de præbendis, in 6.

Quæ Cognata Consuetudinis?

Cognata sunt, omnes constitutiones scriptæ, & statuta, legesque morales, vt supr. tit. de constitutionibus.

Quæ Adiacentia?

Adiacentia sunt, veritas, possibilitas, honestas, mores, & vsus, c. veritate, c. si solus Christus dist. 8. c. diuturni, dist. 12. c. 2. dist. 4.

Quæ Pugnantia?

Pugnantia sunt, contrarius actus, desuetudo, corruptela, & mala irrationabilis; cõsuetudo, c. fin. & ibi Cano. extr. eod. c. consequens, c. nolite, dist. 11. Abb. in d. l. fin. extr. de consuet.

46 ANALYS. IVRIS PONTIFICII
AXIOMATA ET SENTENTIAE.

Consuetudo est, ius quoddam moribus institutum, quod pro lege suscipitur, cum lex deficit, c. consuetudo, dist. 1.

Sicuti ratio consuetudinem, ita legem commendat, c. consuetudo, eod.

Ius consuetudinis post naturalem legem exordium habuit, ex quo, homines convenientes in unum, coeperunt simul habitare, c. non est, dist. 6.

Vsus authoritati cedit, prauum usum, & lex, & ratio vincit, c. 2. dist. 11.

Inviolabilis consuetudo est, quae nec humanis legibus nec sacris canonibus obuiat, c. consuetudinis, c. Ecclesiasticus, c. consequens, c. nolite, dist. 11.

Non locus consuetudinem, sed consuetudo locum commendat, c. nouit, extr. eod.

Quod neq, contra bonos mores esse conuincitur, indifferenter est habendum, & pro eorum, inter quos uiuitur, societate, seruandum, c. illa autem, dist. 12.

Resecanda sunt, quae neq, authoritatibus, neq, moribus vniuersitatis comprobantur, c. omnia, c. illud, c. nos consuetudinem, c. consuetudo, dist. 12.

Sicut quaedam sunt, quae nulla possunt ratione conuelli: ita multa sunt, quae aut pro necessitate temporis, aut pro consideratione aetatis, oportet temperari, c. fin. dist. 14.

Consuetudo, optima legum interpres est, c. cum dilectus, extr. eod.

Capitulum sine Episcopo statuta seu consuetudines

diues nouas facere, vel antiquas mutare non potest, c. cum consuetudinis, eod.

Consuetudo non derogat iuri naturali seu diuino, cuius transgressio peccatum inducit, c. cum tanto, eod.

Diuturni mores, (modò legibus non aduersi) consensu vtentium approbati, legem imitantur, c. dicitur, dist. 12.

Veritati & rationi consuetudo est postponenda, per tot. dist. 8.

DE POSTVLATIONE

Prælatorum.

Titulus V.

Continuatio.

SVNT certi modi, quibus clerici ad dignitatem aliquam euecti, hoc ipso etiam iudices ad exercendam iurisdictionem dignitati annexam, iuraq; reddenda, constituuntur, vt sunt Postulatio, Electio, Translatio, &c.

Quid Postulatio?

Postulatio est, vnanimis, certa, simplexq; Collegij petitio Antistiti facta eius personæ, quæ aliquo defectu ad regendam, vel administrandam Ecclesiam admitti non poterat, secundum Abb. in rub. extr. eod.

Quotuplex Postulatio? & quid solennis?

Duplex est Postulatio, solennis & simplex. Solennis est, quæ rectè ad Superiorem instituitur, qui omnem postulandi impedimentum remouere potest.

Quid